Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС.: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 8. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 14-го СІЧНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 14, 1955. No. 8. VOL. LXII.

АЙЗЕНГАВЕР ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД АТОМОВОЮ ЗБРОЄЮ

ПРЕЗИДЕНТ БОРОНИТЬ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТТА НІКСОНА І ВИЯСНЮЄ СВОЄ СТАНОВИЩЕ В СПРАВІ ЛАДЕЖИНСЬКОГО

Вашингтон. — На першій пресовій конференції цього року президент Айзенгавер заявив, що ЗДА не будуть користуватися атомовою зброєю в таких цілях, щоб відбити місцеві агресії. Але він одночасно сказав, що коли почалася б війна в світі, то важко було б передбачити, що тоді станеться. З цієї заяви президента виходить, що ЗДА таки приготовляються до вжиття атомової і водневої зброї на випадок масової агресії. Президент говорив про те, що ця країна не буде залежна від одного роду зброї і від одного способу ведення війни, бо ЗДА мають плян, щоб їхні збройні сили були рухомі, щоб можна було їх вжити там, де буде потреба. Айзенгавер казав, що немає докладного розмежування між тактичним і стратегічним ужиттям атомової зброї, бо тактичне користування цією зброєю може бути на фронті, а стратегічне під час бомбардування ворожого запілля. Часто тактика і стратегія зазублюються, і важко їх докладно розмежовувати. Президент заявив, що секретар рільництва мав право звільнити Волфа Ладежинського з його становища в амбасаді ЗДА в Японії, але цю кривду звільненому вже направлено, коли Гаролд Стассен іменував Ладежинського фахівцем в південно-східній Азії, де він буде керувати працями при земельній реформі. Президент переконався, що Ладежинський не є нельояльний до ЗДА, бо в своїй праці він писав проти комуністичних метод. Президент боронив віце-президента Ричарда М. Ніксона перед атаками демократів. Айзенгавер твердив, що Ніксон запевнив його, що він під час виборчої кампанії ніколи не обвинувачував цілої Демократичної партії, Президент сказав, що віце-президент критикував деякі потягнення демократів, і ніколи не ставив під знак запиту льояльність цілої Демократичної партії. Айзенгавер заявив, що

Президент Айзенгавер після пресової конференції у Вашинґтоні, на якій він обороняв свого заступника Ричарда Ніксона перед закидами демократів, що Ніксон користувався „брудними" методами в останній передвиборчій кампанії

Ніксон є льояльний американський патріот, якого він подивляє. Сам президент сказав, що він уважає за зрадників тільки членів комуністичної партії. Президент відповідав ще й на інші запити журналістів. Він також був би за тим, щоб під час виборів у 1956 році скоротити виборчу кампанію, пересуваючи номінаційну конвенцію з липня на вересень. Але Айзенгавер заявив, що цю справу повинен вирішувати майбутній кандидат на президента. Айзенгавер сказав, що він ніколи не відмовиться виповнити свій обов'язок, але він сам хоче вирішувати, що є його обов'язком, і тому ніхто вже тепер не сміє заявляти, що його обов'язком в 1956 році — буде кандидувати на пост президента держави. Айзенгавер відмовився дати свій коментар про події в Коста Ріка і Нікараґві.

Стравс про актив і пасив атомової продукції

Вашингтон. — Голова Комісії Атомової Енергії адмірал Люїс Л. Стравс, промовляючи на прийнятті в Крайовому Пресовому Клюбі, заявив, що добра воля вільного світу і Айзенгаверів плян використовування атомової енергії для мирних цілей — це два найбільші активи в „холодній війні" проти комуністичних держав. Одночасно він твердив, що найбільшим пасивом в цьому змаганні є те, що Совєти мають водневу бомбу. Цей факт обмежує час, в якому вільні народи мусять знайти спосіб співжиття з Совєтами, або, коли це не вдасться, мусять змагатися в перегонах із ними, щоб не дати себе випередити в продукції цієї жахливої зброї. Тепер — сказав адмірал Стравс — ЗДА мають такі великі запаси атомової зброї, про які навіть не мріяли вісім років тому. До активу Стравс зараховував такі моменти: 1. ЗДА ведуть перед у продукції атомової й водневої зброї. 2. ЗДА близькі до того моменту, коли можна буде з атомової енергії продукувати електричну енергію. 3. Закон про атомову енергію з 1954 року відкриває широкі можливості використовування її для мирних цілей. 4. Атомове проміювання дає великі можливості для використовування його в медицині, рільництві, біології і ін. 5. Добра воля вільного світу у відношенні до ЗДА має велике значення, бо світ бачить, що ЗДА не тримають таємниць атомової енергії тільки для себе. До

Люїс Л. Страус голова Комісії Атомової Енергії, твердив у Національному Пресовому Клюбі в Вашинґтоні, що ЗДА далеко випереджають Москву в продукції атомової зброї та заперечив поголоски про рішення не продукувати ще більші водневі бомби

пасиву в атомовій продукції Стравс зараховує такі моменти: 1. Совєти вміють продукувати водневу бомбу, 1 було б „неінтеліґентно" сумніватися у їхній компетенції в цій справі. 2. Критичні завваги з приводу звільнення д-ра Роберта Оппенгаймера завдали багато шкоди атомовій продукції в цій країні. 3. Шкідлива була й акція проти контракту з фірмою Діксон-Ейтс.

ЛЕТУНСТВО ЗДА КОНТРОЛЮВАТИМЕ ПОДІЇ В КОСТА РІКА

Вашингтон. — Представник ЗДА в Раді Організації Американських Держав запропонував, щоб летунство ЗДА контролювало події в Коста Ріка, якої уряд нарікає на те, що уряд сусідньої Нікараґви допомагав агресії на територію Коста Ріки. Представник ЗДА заявив, що ця країна діє згідно з резолюцією Ради Організації Американських Держав, яка просила про те, щоб ті американські держави, які можуть це зробити, вислали свої літаки, які могли б контролювати акцію в зв'язку з агресією на Коста Ріку. Американський делеґат сказав, що це перший раз ця країна погоджується на подібну акцію свого летунства. Американське летунство, яке діятиме над Коста Рікою, буде під командою американського головного командування на Караїбському обширі. Представник Нікараґви заявив, що його уряд обіцяє розброїти і затримати всіх тих, які хотіли б із нікараґвайської території напасти на Коста Ріка. Нікараґвайський уряд наказав всім громадянам Коста Ріки, які живуть на території Нікараґви, щоб не брали жадної участи в агресії на Коста Ріку. Рада Організації Американських Держав вирішила, щоб окрема її комісія, яка виїхала на терен подій в Коста Ріка, негайно здала звіт про „дійсне положення" в тій країні, щоб Рада знала, чи треба застосувати постанови договору з Ріо де Жанейро, знаного під назвою Міжамериканського порозуміння для втримання миру між американськими д е р ж а в а м и. В склад окремої комісії, висланої до Коста Ріки, входять представники ЗДА, Бразилії, Мехіко, Еквадору і Параґваю. Тимчасом в Коста Ріка розвивалися далі бої. Летунство аґресорів атакувало чотири міста на терені Коста Ріки, між тими літаками стверджено один літак, який є власністю Венесуелі. Протилетунська оборона Коста Ріки збила один літак аґресорів. Уряд Коста Ріки звернувся за зброєю до ЗДА, бо не має чим озброїти свого війська.

НОВІ ВАЖЛИВІ УРЯДОВІ ПУБЛІКАЦІЇ ПРО УКРАЇНУ

НАДРУКОВАНО КОНҐРЕСОВИЙ „СПЕЦІЯЛЬНИЙ ЗВІТ" ПРО „КОМУНІСТИЧНЕ ЗАХОПЛЕННЯ Й ОКУПАЦІЮ УКРАЇНИ"; ДОВШУ ЗАЯВУ ПРОФ. СТОЦЬКОГО ПРО УКРАЇНУ НАДРУКОВАНО В ЗБІРНИКУ СВІДЧЕНЬ І ДОКУМЕНТІВ ПРО БОЛЬШЕВИЦЬКУ ОКУПАЦІЮ ПОЛЬЩІ.

Вашингтон. — Після повідомленого вже опублікування Конґресом ЗДА збірки свідчень і документів про комуно - московську окупацію України, появилась окремою брошурою в урядовому виданні Конґресу ЗДА синтетична історія „Комуністичного захоплення та окупації України", приготована проф. Клåренсом Меннінґом та проф. Левом Добрянським. Брошура має 31 сторінку і охоплює такі розділи: Вступ. Історія України. Українське відродження. Постання Української Народної Республіки. Українська Совєтська Соціялістична Республіка та значення комунізму. Військовий комунізм. Нова економічна політика. Українізація. Кінець нової економічної політики (НЕП'у). Голод в рр. 1932-33. Наступ на українську культуру. Невільничі табори. Єжовщина 1936-37 рр. Вінниця — український Катинь. Перша окупація Західньої України. Німецько - совєтська війна. Поворот російських комуністів. Церковна політика. Повоєнна Україна. Повоєнна культура. Останній розвиток. Як нас інформують, Український Конґресовий Комітет замовив своїм коштом 50,00 примірників цієї урядової брошури, з метою поширити її в англомовному світі.

Рівночасно з появою окремим томом свідчень про большевицьку окупацію України, появились теж окремою книжкою зібрані Конґресовою Комісією свідчення та документи про большевицьке захоплення і окупацію Польщі. Між тими свідченнями і документами є також довше свідчення та заява проф. Романа Смаль-Стоцького з незвичайно корисним представленням української визвольної проблеми. Крім відповідей на запити конґресменів, проф. Стоцький склав окрему заяву ,яку вміщено в збірнику і яка має м. ін. такі розділи: Україна, країна і населення. Українська мова, культура, література. Приклади. Геополітичне положення України. Історичний перегляд. Студія комуно - московської аґресії. Підсумки. Спротив української нації проти аґресії російського комунізму. Ідентифікація аґресивного динамізму в російському комунізмі.

Публікація цих урядових документів має, без сумніву, першорядне значення для з'ясування та популяризації української визвольної справи в англомовному світі.

Противника Мендес-Франса вибрано на голову парляменту

Париж. — Несподівано на голову французького парляменту вибрано чільного члена народно-республіканської партії, що стоїть в гострій опозиції до прем'єра Мендес-Франса, при чому програв кандидат соціялістичної партії, теперішній голова парляменту. Отож новим головою парляменту став П'єр Шнайтер, колишній кількакратний міністер, колишній член французької делеґації в Об'єднаних Націях і в Европейській Раді у Страсбурґу, палкий прихильник Европейської Оборонної Спільноти, що її провалив Мендес-Франс, і ідеї европейського федералізму. Він дістав 232 голоси, соціяліст Лє Троке — 188, а комуніст Кашен — 88. Становище голови французького парляменту дуже важливе, бо, на випадок розв'язання парляменту й розписання виборів, уряд — згідно з французькою конституцією — автоматично димісіонує і на час виборів головою уряду стає голова парляменту.

Успіх відвідин Мендес-Франса в Італії

Рим. — Між французьким прем'єром Мендес-Франсом і італійським прем'єром Пеллою дійшло до повного порозуміння у всіх справах, що були предметом їх дводенних нарад. Наради торкалися продукції і розподілу зброї для Західньо - Европейської Унії, при чому бралась під увагу співпраця італійського і французького воєнного промислу, співпрацю італійсько-французького капіталу у розбудові Північної Африки та затіснення взаємин між обома державами в господарських справах. Західньо-німецька преса передбачає, що розмови Мендес-Франса з канцлером Аденауером не будуть такі легкі, тому, що німці, погоджуючись на стандартизацію зброї, відкидають проєкт контролі над продукцією.

● **В офіційному органі** совєтської армії „Красная Звезда" появилась стаття з світлинами американських закладів для продукції атомової зброї в Ок Ридж у Теннесі й Генфорді у Вашинґтоні. У статті докладно вичислено подібні промислові заклади в Канаді й Англії. Світлини цих американських військово - промислових закладів зроблені з літаків. Американська преса потішається, що ці світлини робили самі американці, і вони не зраджують ніяких тайн.

ЧУ ЕН-ЛАЙ БОЇТЬСЯ НАЇЗДУ ЧІЯН КАЙ-ШЕКА НА КИТАЙ

КОМУНО-КИТАЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР СКАРЖИВСЯ ПЕРЕД СЕКРЕТАРЕМ ОН НА ПОТЕНЦІЯЛЬНИХ „АҐРЕСОРІВ" ВІД СТОРОНИ ФОРМОЗИ И КОРЕЇ

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд, який перевів у столиці комуністичного Китаю чотири довгогодинні наради з його прем'єром, Чу Ен-лаєм, вислухав скаргу комуно - китайського лідера, що комуністичний Китай мусить жити у постійній небезпеці наїзду на нього з Формози або Кореї, бо, мовляв, Чіянґ Кай-шек і президент Рі вічно відгрожуються китайцям. Тому Чу Ен-лай настоював на тому, щоб із Кореї забралися американські війська, признаючи, що з північної Кореї повинні вийти також китайські війська. Він буцімто не жадав, щоб сьома американська фльота забралась геть із вод Формози, лише хотів дістати ґарантії, що національ - китайський уряд з Формози не плекатиме ідеї наїзду проти комуністів на китайський суходіл. Очевидно Чу Ен-лай скаржився також, що комуністичного Китаю не прийнято досі до Об'єднаних Націй. Однак комуністичний Китай буцімто не ставив ніяких ультимативних вимог щодо випущення на волю американських летунів, в котрій то справі Гаммершилд поїхав був до Пейпінґу.

Повідомляють про це американські часописи, покликуючись на інформації „з вірогідних джерел". Сам Гаммершилд мав весь час здебільша лише слухати, не маючи уповноваження переговорювати про випущення летунів на базі якихось міжнародних уступок. Вимогою китайських комуністів було ще те, щоб Америка звернулась до комуністичного Китаю безпосередньо і щоб переговори в справі полонених відбувались безпосередньо. Комуно-китайці хочуть дістати таким чином ще один доказ, що ЗДА визнають їх „де факто" і що це ще одна причина допущення комуністичного Китаю до ОН. Всі подробиці розмов у Пейпінґу стануть відомі після приїзду Гаммершилда до Америки.

Совєти випускають на волю ще одного американського вояка

Вашингтон. — Совєтський уряд повідомив короткою нотою американську амбасаду в Москві, що найближчими днями 28-літній американський вояк Вільям Вердайн із м. Старкс в стейті Луїзіяна буде переданий американським органам влади в Західньому Берліні. Большевики схопили Вердайна в лютому 1949-го року у Берліні, вивезли на Схід і тримали на Воркуті понад п'ять років. Досі совєтський уряд твердив, що він „нічого не знає" про цього американця і місце його перебування. Джан Нобл із Дітройту, що його випущено з СССР минулої суботи, твердить, що мешканці воркутського концентраційного табору голосно говорили про те, що між в'язнями є вісім американських летунів, із залоги літака, що його большевики збили в квітні 1950-го року над Балтиком. Усі американські ноти протесту в тій справі і запити про долю залоги того літака не мали ніякого успіху. З свого боку совєтський уряд поновив вимогу репатріювати до СССР 11 дітей, сиріт колишніх совєтських громадян. Восьмеро з цих дітей адоптували були різні німецькі родини, і вони живуть у Західній Німеччині, а троє знаходяться в ЗДА, виховані в публічних захистах. З них одна „дитина" служить тепер в американському війську.

Німці домагаються звільнення воєнних злочинців

Бонн. — Товариство Репатріянтів у Західній Німеччині розпочало офіційну акцію за звільнення з в'язниць усіх німців, які досі перебувають з них, як воєнні злочинці з другої світової війни. Голова цього товариства, Авґуст Фішер, їздив недавно до Вашинґтону й подав меморіял у цій справі, підтриманий керівником військового департаменту при західньо-німецькому уряді, Теодором Бланком. Блянк вважає, що звільнення всіх воєнних злочинців є конечним перед творенням нової західньо-німецької армії. Він арґументує це тим, що величезна більшість засудженців боронилась тим, що діяли з наказу вищої військової команди. Військова ж дисципліна, твердить Блянк, мусить бути основою нової німецької армії, і коли її члени знатимуть, що за виконування наказів військових зверхників загрожує їм суд і засуд, то, очевидно, не можна творити армії та вимагати від вояків воєцької моралі.

Внаслідок зудару в повітрі літаків згинули 15 осіб

Сінсіннаті, Огайо. — Під час лету зударилися два літаки і внаслідок цього згинули всі 15 осіб, які знаходилися на цих літаках. Зударився пасажирський літак летунської лінії Тренс-Ворлд із приватним літаком ДС-3, який є власністю фарми Кестлтон. На пасажирському літаку були 10 пасажирів і три члени залоги, а на приватному летіли тільки два пілоти. Очевидець оповідає, що зударені літаки загорілися і розбилися, а їхні частини й тіла жертв впали на широкому просторі від місця катастрофи. Ніхто не знає про те, що було причиною такої рідкої катастрофи, коли в повітрі зударяються два літаки. Летунська лінія TWA заявляє, що це перша катастрофа від 1944 року, від коли літаки цієї лінії перевезли майже 18 мільйонів пасажирів без нещасливого випадку.

Адмірал Редфорд за бльокаду Китаю

Вашингтон. — Голова Об'єднаних Шефів Штабу адмірал Артур Редфорд заявив, що він вважатиме бльокаду комуністичного Китаю за конечну, коли з поміччю усіх інших, лагідних засобів не вдасться звільнити з китайської тюрми американських летунів. Адмірал Редфорд саме тепер повернувся з подорожі по Далекому Сході і, на основі особистих спостережень, твердить, що бльокада китайського узбережжя дала б добрі наслідки. Президент Айзенгавер і державний секретар Джан Фостер Доллес недавно заявляли, що бльокада Китаю могла б привести до війни. Після заяви адмірала Редфорда представник Об'єднаних Шефів Штабу зм'якшив вислови адмірала, кажучи, що Редфорд виступав в своєму власному імені. Сам адмірал Редфорд висловився лагідніше, ніж це він рабив давніше, коли домагався бльокади Китаю. Він заявив, що на бльокаду мусіли б погодитися всі союзники ЗДА, і що бльокаду треба починати аж тоді, коли всі інші засоби не матимуть успіху. Республіканський сенатор Г. Александер Смит заявив, що ЗДА повинні порозумітися в справі бльокади з своїми союзниками. Демократичний голова Сенатської Комісії Закордонних справ сенатор Волтер Ф. Джордж висловився проти бльокади.

Поліція охороняє мешкання сенатора МекКарті

Вашингтон. — Поліція дістала наказ охороняти мешкання сенатора Джозефа Р. МекКарті і конґресмена Дюї Шорта, бо якась людина, яка назвала себе „Бімбом", телефонувала, що ці доми будуть знищені. Ця невідома особа телефонувала до команданта Конґресової поліції капітана Вільяма Бродеріка та до сусіди сенатора МекКарті, пані Дж. В. Енніс, загрожуючи знищити доми, в яких живуть ці два політики. Сенатор МекКарті тільки вчора повернувся з поїздки поза Вашинґтон, куди виїздив „по інформації", як це він часто робить, збираючи вісті для ведення слідства в Конґресових Комісіях.

НОВИЙ РЕВОЛЮЦІЙНИЙ РОЗВИТОК В ЛЕТУНСТВІ

Американська авіяція зробила новий великий крок вперед в розвитку летунства, збудувавши спеціяльну „катапулю", що „вистрілює" змісця ракетовий літак. Цей винахід, що його тепер продемонстровано в Балтімор, виключає потребу летовищ у фронтових зонах та сильно полегшує і рівночасно збільшує силу діяння авіяції

В АМЕРИЦІ

● **Генерал Даґлес МекАртур**, який впродовж кількох місяців не виступав публічно, 26 січня промовлятиме в Лос Анджелесі з нагоди відкриття статуї, яку побудовано на його честь в парку МекАртура.

● **Вашинґтонський** губернатор Артур Б. Ленґлі запросив генералісимуса Чіянґ Кай-шека прибути на Міжнародний Ярмарок до Сіетел, Ваш., який відбуватиметься в днях 11-25 березня цього року. Запрошення передав губернатор через китайського міністра закордоних справ.

● **Команда летунства** замовила збудувати турбомоторовий літак, який зможе підноситися вгору без розгону. Це, правдоподібно, буде перший турбомоторовий літак, що зможе рухатися вертикально. Ним можна буде послуговуватися поблизу бойової лінії і для протиповітряної оборони в ЗДА.

● **46-річний** Денніс М. Діксон 1929 року був засуджений за два вбивства і грабункові напади до тюремної кари. У в'язниці він просидів до 1944 року, коли йому подаровано решту кари за добру поведінку. Але тепер він сам звернувся з просьбою дозволити йому відбувати досмертну кару, бо йому, мовляв, не повелося в житті: не міг знайти праці, жінка з ним розвелася, і він почав пити. Тексаський губернатор А. Шіверс дозволив прийняти його до стейтової тексаської тюрми.

● **Один демократичний** і один республіканський конґресмени хочуть подати законопроєкт, щоб головний суддя Найвищого Суду ЗДА кожного року виступав з посланням перед Конґресом.

● **Два близнюки** в Міннеаполісі, Авґустус і Ричард Ґіллайєри, відзначили свої 90-роковини з дня народження.

● **Сенатор** Френк А. Баррет вніс законопроєкт, згідно з яким усі нововипродукувані авта повинні мати „пояси безпеки" для всіх пасажирів. Осіб, що після ухвалення цього закону продаватимуть авта без цих поясів, каратимуть однорічною тюрмою, або 1,000-доляровою карою.

● **Професор** Каліфорнійського Інституту д-р А. Г. Стертвент твердить, що проміювання, яке витворюється під час випробування атомових бомб, може мати дуже шкідливий вплив на внутріутробних дітей.

● **Сенатор** Дж. Вільям Фулбрайт, який є головою Сенатської Банкової Комісії, заявив, що ця комісія повинна прослідити звишку на біржах, що подібна до звишки в 1929 році, після якої настала в цій країні депресія.

В СВІТІ

● **У Західній Німеччині** створено нову радіовисильню з незалежним від уряду управлінням. Між управлінням і урядом прийшло до компромісу щодо покликання до життя спільної ради, яка керуватиме політикою радіовисильні. Вона надаватиме передачі на довгих хвилях, зокрема покриватиме своїм засягом всю Східню Німеччину.

● **ЗДА і Пакістан** підписали умову, згідно з якою З'єдинені Держави зобов'язуються дати Пакістанові допомогу у висоті 60 мільйонів долярів для господарських цілей. Пакістан є одною з найбільш антикомуністичних країн Азії і свою політику тісно узгіднює з вільним світом.

● **У комуністичній** частині В'єтнаму залишились ще цілі католицькі громади. 10,000 католиків хочуть виеміґрувати на південь, але комуністичне правління не дозволяє їм. Між озброєними групами католицьких в'єтнамців і комуністичним військом відбулися бої з багатьма вбитими по обох сторонах.

● **У столиці Болгарії**, Софії, відкрито першу галю для продажу польських, чеських і східньо - німецьких особових авт. Інших післявоєнних авт болгари, мабуть, взагалі ще не бачили.

● **Американці** почали вишколювати молодих японських пілотів на 22-ох американських літаках, призначених для винищування підводних човнів. Ці машини передано Японії наприкінці минулого року.

● **У Лондоні** повінь наробила великої шкоди. Вода позаливала доми й склади в портовій дільниці. Дощі й сильний вітер спричинили високу хвилю на Темзі, що піднялась понад нормальний рівень.

● **Посадником** західнього Берліну обрано 60-літнього соціял-демократа д-ра Зура, на місце християнського демократа д-ра Шрайбера. Ці обидві партії рішили створити коаліційне управління містом і спільно протиставитися комуністам.

● **У Маріно, в Італії**, комуністи відкрили свій перший університет, фінансований комуністичною партією. Студентами цього університету й італійські „комсомольці". У бібліотеці університету є всі видані досі томи совєтської великої енциклопедії, але вміє читати її тільки один „професор", який перейшов вишкіл у Москві і навчився російської мови.

● **Княжна Марія Пія**, найстарша донька останнього італійського короля Умберта виходить заміж за князя Олександра Юґославського. Вінчання відбудеться в Португалії 12 лютого ц. р. Офіційні заручини проголошено у вересні м. р.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВЕЛИКА ПРИСЛУГА

Американські українці щасливо почали новий, 1955-ий рік, коли мова про їхній великий і відповідальний обов'язок — допомагати українській визвольній справі. Загальний „рух" святкування роковин української державної самостійности і соборности на — так би мовити — загальному американському тлі дав досі дуже позитивні результати. „Кредит" у цьому відношенні належить в першу чергу українцям стейту Конектикат, які вже минулого року передали синьо-жовті українські прапори насамперед посадникові міста Ню Гейвен, а опісля губернаторові стейту п. Ладжові. Цього року перед у цій акції веде стейт Ню Джерзі. Сьогодні, в п'ятницю 14-го січня, губернатор стейту п. Мейнер має підписати окрему проклямацію „Дня Української Незалежности" в дні 22-го січня в цілому стейті. Тиждень тому передано український прапор посадникові міста Джерзі Сити, і він доручив вивісити його, поруч американського прапора, на ратуші міста в днях 22 і 23 січня. Позитивні заходи в цій самій справі вже пороблено в Нюарку, в Елизабет та деяких інших місцевостях. Високі стейтові та місцеві американські представники, включно з губернатором стейту та посадниками міст, виступлять на окремих святкуваннях „Дня Української Незалежности" в поодиноких місцевостях. Усе це не абиякі досягнення і з них повинні брати собі приклад інші стейти та громади. Безпосереднє заанґажування американських представників та американської публіки в того роду українські патріотичні імпрези має, звичайно, широкий відгомін у місцевій американській пресі, і це є один з найкращих та найуспішніших засобів поширювання правди про український нарід та його змагання до волі. Це направду велика прислуга українським визвольним змаганням!

Другий направду великий успіх в цій галузі — останні урядові публікації на українські теми. Насамперед появилася велика на 370 сторінок книга свідчень і документів про комуно-московську аґресію і окупацію України. Це матеріяли, що їх, при видатній співпраці Українського Конґресового Комітету та поодиноких українських груп і осіб у цій країні та в Европі, зібрала очолювана конґресменом Керстеном окрема Конґресова комісія для розслідування комуністичного загарбання та окупації не-російських країн. Поява цих матеріялів у формі заприсяжених свідчень в урядовому збірнику документів — це направду першорядна прислуга українській визвольній справі. Цю книгу дістають всі члени Конґресу та уряду, як теж численні аґенції, закордонні місії, дипломатичні представництва, преса, бібліотеки і приватні особи.

Таким самим порядком появилися окремим томом на 769 сторінок свідчення і документи про захоплення большевиками Польщі (від 679 до 1448 стор.); в ній подибуємо 32 сторінки свідчень професора Маркетського університету і голови Американського Відділу НТШ д-ра Романа Смаль-Стоцького, в яких знаменито з'ясовано те, що загально можна б назвати українською визвольною справою та правдою про Україну. Звичайно, американська Польонія також робитиме все можливе, щоб поширити й спопуляризувати свідчення та документи про большевицьке загарбання Польщі, і при цьому, очевидно, хоч-не-хоч поширюватиме й свідчення проф. Стоцького.

Проте, чи не за найбільший успіх можна вважати окрему урядову публікацію про „Комуністичне захоплення та окупацію України", що появилася як „спеціяльне звідомлення ч. 4" згаданого Конґресового комітету Керстена. Це спеціяльна праця, приготована проф. Кларенсом Меннінґом і проф. Левом Добрянським. Вона має 36 сторінок дрібного друку і 21 розділ, у яких в стислій і найбільш речовій формі з'ясовано історію України та її долю під комуно-московською окупацією. Ця урядова публікація є направду історичною появою, і добре зробив наш УККомітет, що зразу замовив своїм коштом 50,000 додаткових примірників цієї публікації для відповідного поширення. Публікацію, як нас інформують, дістануть теж усі платники Національного Датку до Українського Народного Фонду УКК, з рекомендацією передати її одному із знайомих американців.

Усі ці справи можна вважати за направду широке розгорнення фронту в нашому хрестоносному поході за перемогу української правди та в нашій допомозі українським визвольним змаганням. Очевидно, що зроблене досі ще далеко не вичерпує всіх засобів у цьому поході і його можна й треба ще далі і ще більше розгортати. Але на це потрібні фонди, якнайбільше фондів. І тут повинен сказати своє слово наш громадський загал, поповнюючи касу Народного Фонду УКК новими, якщо не сотнями, то бодай десятками тисяч долярів.

ЕКОНОМІЧНЕ ОСВІДОМЛЮВАННЯ

Поки ще президент Айзенгавер проголосив свою промову „Про Стан Унії" як у загальному накресленні, так і в спеціяльних частинах, провідні американські щоденники й журнали вмістили широкі огляди, навіть в окремих додатках, для з'ясування економічного стану З'єдинених Держав, всього американського континенту, а то й всього світу. Щоб звести докупи всі ці огляди, треба було б написати цілу книжку, яка могла б стати підставою для економічних студій найновішого періоду історії. Для наших цілей вистачить ствердити, що всі ці огляди являють оптимістичну картину економічного положення як цілого західнього світу, так зокрема й нашої країни.

Стан Америки в останньому чвертьріччі 1954 р. виявляє зворот до далеко кращого майбутнього, ніж можна було передбачати ще вліті минулого року. Промислова продукція, яка позначилася загальним зростом видатности сталевих фабрик, зокрема випуском величезної кількости нових авт, дійшла до вершка своїх осягів у минулому році. Разом з тим можна було ствердити зріст кількости затруднених робітників і відповідний зріст заробітків. Пересічний тиждень праці дійшов до 40 годин, а фабричні заробітки одиниць досягли пересічної висоти 73 доляри тижнево. Не виключене, що цей зріст позначиться в недалекому майбутньому деяким сезоновим зменшенням, одначе треба ствердити, що різнородні попередження з минулого року про можливість депресії, не здійснилися.

Знавці фінансових справ повідомляють, що 1954 рік, під бизнесовим оглядом, був найкращим з усіх мирних років. Минулий рік довів, що наша країна навчилася вже, як запобігати наглій „депресії". Коли ж мусить прийти зменшення продукції, а з цим і зменшення добробуту, то при допомозі давніше вжитих заходів, як і дбайливості уряду та Конґресу, можна буде осягнути свого роду економічну „стабілізацію". Такими автоматичними „стабілізаторами" під теперішню пору виявилися в першу чергу платні на випадок безробіття з фондів суспільного забезпечення, ветеранські платні в формі допомоги для студіюючої молоді і спеціяльні федеральні, стейтові та муніципальні побудови, при яких робітники могли б дістати працю.

Зразком того, як виглядають такі розбудовчі проєкти, може бути проголошення пляну побудови й розбудови крайових шляхів, на що федеральний і стейтові уряди мали б дати сто один більйон долярів. Цей проєкт опрацювала президентська дорадча комісія шляхів, яка не тільки оформила давніше заплянова ну програму, але додала ще й нову. Цей небувалий плян вимагатиме окремої застанови в міру того, як він буде дискутований в законодавчих тілах. Тепер годиться ствердити, що він має на оці не тільки стратегічні, але й чисто економічні цілі, тобто піднесення добробуту країни через уможливлення постачання продуктів і виробів в усі закутини країни.

Оці згадки про способи запобігти депресії й запевнити добробут на майбутнє дають як фаховим економістам, так і пересічним громадянам підставу вірити в постійність фінансової сили великої американської батьківщини.

Цікаве, що при цій нагоді згадується також і про окремі фінансові установи, а то й особи, які спричиняються до розбудови не тільки свого власного добробуту, але й економічної сили всієї країни. Вони пригадують, що особистий добробут людини — це теж показник сили самої країни. Відомо бо, що країна користає з фінансових ресурсів підприємств і осіб в різний спосіб, головно вибиранням відповідних податків і оплат. Поодинокі „гіганти" у бизнесі доробилися маєтків не біржевою спекуляцією, як це бувало колись, а важкими зусиллями в продукції, обороті та в обслугах.

На оці ділянки бизнесового життя годиться теж звернути увагу новим американцям українського роду, які, за малими виїмками, виявляють назверх свій добробут у новій батьківщині збагачуванням себе предметами особистої вигоди. Це тільки в деяких випадках може бути виправдане, бо серед великої маси новоприбулих повинна знайтися більша кількість бизнесменів-підприємців, які заздалегідь складали б пляни побудови свого майбутнього добробуту не на консумції, а на продукції. Збагачування одиниць через підприємства, ведені суто американським способом, спричиняться до їх особистого добробуту, а водночас і до добробуту країни та добробуту їхньої вужчої громади, з якою вони пов'язані походженням.

Досі лише незначне число активних громадян українського роду заманіфестувало своє включення в американське життя приналежністю до товариства бизнесменів. Решта — це звичайно розполітикована маса, яка думає, що самим гомоном зможе спричинитися до визвольних змагань поневоленої України.

Політика в теперішніх відносинах — це ділянка, в якій теж треба спеціялізації осіб, що мають відповідний хист. Вона може тільки тоді бути вдала, коли буде підтримана фінансово. Хоч багато наших „політиків" признають в засаді потребу такого розуміння справи, але в практиці вони цього не придержуються. З цього виходить іноді велика шкода. Не одна людина, якщо б сконцентрувала свій талант на якусь спеціяльну ділянку, могла б принести таку користь для рідної справи, про яку вона лише мріяла. Щоб це осягнути, треба спробувати своїх власних сил, складаючи відповідні пляни й виконуючи їх поступово в міру набутого досвіду й науки.

(С)

ГЕРОЙ НАШОГО ЧАСУ

Вони пройшли кроками велетнів по землі — і ще сьогодні, з-поза сотень і тисяч років, видніють їх постаті — боговірних героїв, історичних і вигаданих, гераклів, ахілів, александрів великих, цезарів, ричардів, байд вишневецьких... Та чим ближче до нас, здається, все маліє, дрібніє. Закон перспективи починає нараз діяти у відворотному порядку: найближче до нас у довгому ряді героїв стоїть маленька людина, гомункулюс, декадент, цинік Печорін, що позичив назву оцій статті.

Чи дійсно героїчні елементи, що ними визначалися колишні герої, стали за останні сторіччя безвартісні? Чи може народиться нова концепція героїзму? І якими прикметами мусить бути наділений герой нашого часу?

Залишивши л і т е р аторам мистецьку розв'язку цього питання, модерна людина своєрідно і по-своєму вибирає свого героя. В минулому році ми були свідками спалахів давнього, клясичного героїзму. Два місяці стояла в облозі твердиня Дієнбієнфу з кількома тисячами оборонців. Проти десятикратного ворога, — тьми, полчищ. Ввижалися Термопілі. Впало крилате слово Альказар. За той час виростав у маштаби героя генерал Де Кастріс. Його героїчні кваліфікації дбайливо підкреслювала світова преса. Аристократичне походження, бурхливе минуле, заповзятливість і відвага. Ніби, щоб доповнити картину, в обложеній твердині з'явилася і жінка-героїня — „янгол Дієнбієнфу". Твердиня стояла непохитно, білий прапор не замаяв над нею і тоді, коли китайські полчища заливали її.

Потім прийшло перемир'я. Випущено полонених. Вийшли на волю й герої. І диво! Героїні-дівчині влаштовано оваційну маніфестацію на вулицях... Ню Йорку. Відважний генерал Де Кастріс вернувся додому у тиші й мовчанці, худий і насторожений. Може зустрінуть ще й зневагами, що не вдержав твердині?..

Замість того можна було оглядати зворушливі картини, як французькі матері дякували новому прем'єрові, що закінчив війну. Безконечні овації й привіти... За одну ніч виріс новий герой модерної людини — Мендес-Франс, наймаркантніша постать 1954 року.

Місяці його кар'єри й успіхів, заокруглені подорожжю до ЗДА і виступом в ОН та останньою перемогою у французькому п а р л я менті потверджують, що вибір не хвилевий, що цей політик має певні прикмети, які вражають своєю свіжістю, незвичайністю, чимось непересічним, отже героїчним. А здається, не треба бути аж героєм, щоб закінчити війну так, як закінчено в Індо-Китаї. Адже це — капітуляція, тільки завуальована фразами й умовами, розложена на кілька років, щоб безболісно пережити її.

І головної прикмети усіх героїв ніби нема в цього модерного героя, — відваги стати віч-на-віч із ворогом. Навіть важко уявити собі його в подібній ситуації як генерала Де Кастріс. А одначе перед ним схиляються маси як перед героєм, відкривши в ньому прикмету, якої саме їм бракує, — відкривши в ньому відвагу стати віч-на-віч з... дійсністю.

Тут, мабуть, вихідний пункт у розв'язці загадки популярности й успіхів цієї людини. Не важно об'єктивно, з яких причин, але Мендес-Франс став діяти як людина, не зв'язана вузлами національних пересудів, не обтяжена різними сентиментами та уявленнями. Пів року його стернування державним кораблем — це безперервна плавба проти течії саме цих загальних сентиментів і уявлень, це безустанне і вперте називання речей на ім'я. Індо-Китай як гордіїв вузол. Розплутувати його? Розтяти мечем вояовника? Мендес-Франс спокійно вибрав ще інше. Цей гордіїв вузол прямо відрубати і почати нове плетиво. Адже ж там програно вже давно, там програли попередні покоління, і тільки припізнений процес національного визрівання колоніяльних народів виявив цю прогру аж тепер. Ні при чому тут геройства Де Кастрісів, безглуздя класти тисячні жертви.

Тут в обличчі цього модерного героя міг би дехто дошукуватися вже й риски декадента, дефетиста, що уступає, бо не вірить у ніщо, що здібний висміювати й геройство, не знаючи йому ціни. Але чи ж не потвердила людина з маси становища Мендес-Франса, коли в минулому році над могилою жертв Дієнбієнфу в Парижі виміряла ляпаса керівним мужам Четвертої Республіки, що прийшли складати там вінок?

Холодом циніка віє від слів Мендес-Франса, коли безжалісно розправляється він з мріями француза про міражну, величну Французьку Імперію. Суха, непоетична, докучлива мова цього модерного героя. Ні патосу, ні закликів. Але, на диво, не зважаючи на це, француз його слухає. Щоб поступитися в Африці, щоб поступитися німцям в Зарщині. Щоб, замість вина, пити молоко. Щоб дозволити „бошам" знову маршувати. Гірко обурюється француз, протестує. І слухається... Уже готовий викинути за борт, як викинув десятки прем'єрів, він нараз поступається цій докучливій і безтемпераментній людині. Бо нараз ще чіткіше починає розуміти, що ця людина на нещадній руїні минулих уявлень хоче виплекати віру в майбутнє, хоче скоротити не тільки інфляцію державної монети, але ще більше інфляцію обіцянок і плянів, що їх нововибирані керівники республіки сотнями сипали, але ніколи не здійснювали. Нараз відкриває в ньому свого героя, що ставить Францію знову в центр світової політики.

І. С-ій

Бути ч л е н о м Українського Народного С о ю з у, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу вашим країнам та вашому народові!

„ВСЕП'ЯНІЙШИЙ ЛОНДОН"

Коли б устав із своєї домовини Чарлз Діккенс, який умів так красномовно описувати пуританську строгість Різдвяних Свят в Англії, то він не пізнав би того міста, в якім жив і творив свої повісті й романи.

Теперішній Лондон зустрічає і проводить Різдво шумно і бучно, мовби святкує карнавал. Що сталося? Чому така зміна?

Перша причина — напружена праця людности величкого міста вимагає якоїсь зміни, розваги після сірих буднів одноманітної роботи. Тому чотири дні відпочинку використовує кожний — робітник, службовець, купець і люди інтелектуальної праці. Звісно, коли б це був „худий рік", відпруження відбувалося б скромніше. Але рік 1954-й був в Англії роком дальшого піднесення промисловости й торгівлі: заробляють добре промисловці й купці.

І ось, саме на Святвечір за новим стилем, маси робітного люду Лондону повиходили з своїх домів до шинків, а інші зустрічають гостей у себе вдома. В „пабах" (public houses) повно гостей усякої породи і мови: білі, чорні, бльондини і чорняві, англійці, італійці, поляки, німці, одружені і самітні — все це мішане товариство п'є, їсть, співає, гомонить, а перед „поліційною годиною", коли замикають шинки, — люди „веселими ногами" мандрують додому. Розмовляють між собою знайомі і незнайомі, але нема дискусій про політику, як це бачимо між українцями на еміґрації: скорше оповідають, хто що виграв на „пул" або хто скільки витратив на напої, щоб належно відбути Різдво.

„Всеп'янійше товариство" бачите в Лондоні на перший і дальші дні Різдва по вулицях, тільки що нема ніяких бешкетів. На сторожі порядку стоять мабуть чи не одинокі зовсім тверезі люди в Лондоні — боббі, все хлопці надмірного зросту, чемні і привітні. Але тут люди додержують порядку і без допомоги полісменів.

Ішов я вночі і бачив, як із „пабів" виходили підхмелені люди. Між ними йшли нетвердим кроком самітні молоді жінки. Таких багато. Це ті, що їм не судилося знайти мужа — товариша в житті, бо суженого друга смерть узяла в другій світовій війні десь на фронті в Европі, в Африці або в Азії. Цих „spinsters" є сотні тисяч, і смутно дивитися на їх недолю.

Статистика показує, що багато людей у Лондоні кінчають своє життя самогубством не з матеріяльної біди, а через самітність. Алькоголь творить ілюзію „соціяльности", це мабуть друга причина, що Лондон такий „все п'янійший".

П. А.

РУМУНСЬКІ ЗАЗІХАННЯ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ

Вступаючи у війну з Совєтами по стороні Райху, румуни сподівались прилучити до раніше окупованих українських земель Буковини, Басарабії та Мармарощини ще й Трансністрію. Це мало б винагородити не тільки воєнні жертви, але й компенсувати втрату частини Семигороду, переданої на користь Мадярщини віденським арбітражем. Зайнявши Румунію, Совєти завели свої порядки. Як на глум, на місце уряду ген. Антонеску, гнобителя жидів, всю владу перебирає бувший довголітній в'язень — жидівка Анна Павкер. Незабаром після цього короля Міґая записують у реєстр монархів-ізгоїв. Впродовж останніх 15 років Румунія зазнала чотири форми правління: королівство, диктатуру (під покровою корони), повоєнний розґардіяш республіки і повного васала Кремлю (по суті), незалежно від форми.

Від того часу не одне змінилось, і можна було сподіватись що й підхід румунської еміґрації до окупованих раніше земель, заселених нерумунами, також зазнає ревізії. Але на цьому фронті — без змін. Румунські „історики" і далі твердять, що ці землі мають чисто румунський характер, що незначне число українців на Буковині — це зайди, що врятувались від панського кріпацтва, і, замість виявити подяку за пристановище, спромоглись навіть зденаціоналізувати автохтонне румунське населення. На цю тезу — зрештою стару і добре відому тим, що займаються цими справами — писав ґвардистичний „Вестіторул" (Зальцбурґ, 1951 р.) і врядигоди інші румунські газети. Але цього року в зв'язку з цим пішла справжня кампанія в чужій, переважно західньо-европейській пресі. Наприклад, Ґ. Надріш у „Ла Насіон Румен" (румунський речник французькою мовою) в ч. ч. 138, 139 за жовтень-листопад 1954 р. повторює старі „істини". При цьому автор допускається очевидного фальшу і злобних перекручень, твердячи, що українська влада, яка 7 листопада 1918 р. проголосила злуку Буковини із ЗУНР, була комуністичною.

Інший „знавець", прибравши псевдо Дрекслера, щоб більш переконливо промовити до німецького читача, у „Брюке цум Вестен" (ч. 4-5 за 1954 р.), та И. Попінчану в тому ж самому журналі (ч. 10-12, 1954) рівно ж заперечують українськість Буковини. Не залишився позаду й пресовий орган румунського національного комітету у ЗДА, „Моніторул" з Вашинґтону ч. 31 (за липень-вересень 1953 р.). Як виходить із цитованих джерел, це не є окремі, відірвані голоси, а цілеспрямована, систематична пропаґандивна акція, розрахована на фальшиву інформацію чинників, від рішення яких може залежати в майбутньому доля цих земель.

Врешті, 28 листопада м. р., румунське товариство „Про Буковіна-Басарабія" улаштувало ювілейну академію 36-річної „злуки" з Румунією. Промову, згідно з підсуненими матеріялами, виголосив ген. Коше, б. військовий аташе при місії ген. Бертело. Публіці роздано відбитку вищезгаданої статті Надріша, перевиданої окремою брошурою. Між присутніми були також д-р Лоріс (лікар з місії Бертело), б. міністер Тітіяну, румунський греко-католицький вікарій Берла, представник на Францію б. короля Міґая — Чоранеску та інші.

Цим недвозначним зазіханням на українські землі треба протиставити наукові арґументи, які викриють неправдивість і тенденційність румунської пропаґанди. Вже самий факт, що такі прояви не проходять неспостережені, свідчить про нашу чуйність. Але це замало. Треба дати й відсіч. Сподіваємось, що вона не забариться.

Ф. Л.

Володимир Барагура

ДИТИНА І ЇЇ ЛІТЕРАТУРА

(Доповідь, виголошена на вечорі, влаштованому заходом Культурно-Освітнього Референту Об'єднаного Комітету м. Ню Йорку при співучасті Об'єднання Письменників „Слово" і Об'єднання Працівників Дитячої Літератури)

(4)

Найвизначнішим і найактивнішим дитячим письменником сьогодні є Роман Завадович-Роляник, що ні на хвилину не випускає пера з рук. Він звертає на себе увагу всебічністю. Інтересна тематика, цікавий сюжет, жива акція, легкий вірш, добра мова роблять Завадовича найулюбленішим автором нашої дітвори. Твори Завадовича — поезії, казки, оповідання, сміховинки, п'єси, пісні, загадки знає кожна українська дитина. Його твори вміщуються в періодиках і появляються окремими виданнями. В Америці вийшла його архивесела поема „Переполох", „Казка про ведмедя ласуна", казка „Медовий Телесик", останньо появилася п'єска „Дзвінки св. Миколая", друкується в „Веселці" „Кобзарева гостина". Увагу звернула на себе збірка оповідань з природи п. н. „Сойка-штукарка". Подібно, як Лятуринська, Завадович обходить своє п'ятдесятліття життя і тридцятліття письменницької творчости.

Поезії для дітей пишуть: Іванна Трешневська-Савицька, Інна Роговська, Ганна Черінь, Діма, Ірина Наріжна, Ніна Калюжна, Ніна Бурик (загинула під час війни), Олекса Стефанович, Мирослав Петрів (загинув під час війни), Богдан Нижанківський, Петро Кізко, І. Дубина, Леся Храплива, з наймолодших Богдан Рубчак.

У прозі працюють: Іван Керницький (гуморески, казки, оповідання з сучасного життя), Івга Шугай (казки, оповідання, образки з природи), Яким Вечер (оповідання з сучасного життя), Леся Храплива (пластова тематика, казки, сучасне життя), Леся Борисевич (сучасне життя), Юліян Тарнович М. Погідний (історична тематика, в Канаді вийшло його оповідання „Срібна гривна"), Володимир Барагура (історична й біографічна тематика та сучасне життя, збірка оповідань „Меч і книга"). Природничою тематикою займаються Леонид Бачинський і Микола Кокольський. Замовк Володимир Радзикевич.

Драматичні твори для дітей, крім Завадовича, пише І. Керницький („Квіт папороті"), Леся Храплива, недавно померлий Авенір Коломиєць (ляльковий театр). У ділянці лялькового театру діяльна Івга Шугай.

В ділянці творчости для дітей і молоді треба згадати Марію Юркевич, авторку кількох збірників для найменших („Весна", „Літо", „Осінь", „Зима") та редакторку дитячої сторінки („Нашим Малятам") при жіночому журналі „Наше Життя". Інші: Ольга Кузьмович, Богдан Кравців, Теодосій Самотулка.

Окреме місце треба віддати невтомному працівникові в ділянці дитячої літератури, ентузіястові цієї справи — Богданові Гошовському (Б. Данилович). Хоч інколи пише поезії, оповідання, казки для дітей, але більше відомий, як редактор і видавець дитячих періодиків („Малі Друзі" — журнал, що появлявся трьома наворотами) та окремих дитячих видань, як критик і публіцист-популяризатор справ дитячої літератури. Про нього згадаю ще в розділі про критиків та в розділі про видавців.

Це більш-менш активні тепер дитячі письменники, які або живуть на американсько-к а н а д і йському континенті, або активно співпрацюють на цьому терені. Я, певно, не згадав ще деяких дитячих письменників, але зробив це не зі злої волі, а через брак джерел і даних.

Четверте з черги питання, це критика дитячої літератури. Ця ділянка в нас — непочате поле, порожнє місце. Окремі, принагідні згадки про дитячу літературу, чи її творців, окремі рецензійки, чи навіть короткі огляди дитячої літератури годі звати усвідомленою літературною критикою, яка брала б серйозно справу дитячої літератури, стимулювала б і спрямовувала її, вказувала б шляхи, визначала б завдання, викривала б і розвивала б таланти, поборювала графоманів і дилетантів.

В ділянці критики дитячої літератури найбільшу заслугу треба признати Богданові Гошовському, що з рації своєї редакторської й видавничої діяльности вишукує нових авторів, заохочує їх до праці, дає змогу друкуватися, розвиває таланти. Це він добився, що в гасловому томі Енциклопедії Українознавства буде відведене бодай скромне місце дитячій літературі і її працівникам. Це він змагає до видавання окремої дитячої енциклопедії і хрестоматії української дитячої літератури. Це він робить заходи до видання творів О. Лятуринської та Мирослава Петрова.

Не дивниця, що байдуже ставлення нашої критики до справ дитячої літератури знеохотило багатьох дитячих письменників, чи то активних, чи потенціяльних. Бо кожний автор хотів би мати бодай ту малу сатисфакцію, що його труд зверне чиюсь увагу, буде зафіксований, чи відзначений згадкою.

Незвичайно важливим фактором формування дитячої літератури, як і взагалі літератури, є видавець, незалежно хто б він не був — окрема людина, чи група людей. І хоч видавців та видавництв дитячої літератури в нас більше, як треба, якраз ця ділянка, поруч критики дитячої літератури, у нас найбільше занедбана. Маю на думці не кількість, а якість видавців чи видавництв. І ця занедбана, чи радше невідповідно спрямована ділянка культурного життя завдає найбільше шкоди українській дитячій літературі і, консеквентно, українській спільноті.

Бути видавцем, це не значить мати гроші й чисто „бизнесові" знання діла. Видавець мусить мати критичне і естетичне чуття, літературний смак, відповідну освіту й підготову, щоб діло повести як слід. А принаймні мусить мати певну дозу самокритицизму, щоб, коли бракує йому тих прикмет, оточити себе людьми, які можуть йому в тому допомогти.

Живемо в країні вільної конкуренції, і кожний, хто бажає, може займатися виданням книжок. Через те й постало в нас доволі багато видавництв дитячої літератури. Важливіші — це „Євшан-Зілля", що існує при Об'єднанні Працівників Дитячої Літератури, „Молоде Життя" (пластове), „Нові Дні" (власник П. Волиняк), „Наше Життя" (жіночий журнал), „Мій Приятель" (католицькі кола), „Сурма" (власник Сурмач), „Говерля" (власник Сидор), „Базар".

Найбільш плянову видавничу діяльність проявило Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, зокрема його відділ у Канаді, де в Торонто під проводом Богдана Гошовського постало видавництво „Євшан-Зілля". Воно випустило цілий ряд вартісних з виховного й літературного боку творів раніших і сучасних українських дитячих письменників. Всі ці твори вийшли в чепурному й естетичному зовнішньому вигляді, а декілька видань справді вибагливі, бібліофільські. З окремих видань „ЄЗ" згадаю три збірники віршів, казок і оповідань („Привіт, Україно, Тобі", „Івасик-Орлик", „У дружньому колі") далі прекрасне видання байок Леонида Глібова, збірка леґенд Константини Малицької „Гарфа Леілі", збірка історичних і біографічних оповідань Володимира Барагури „Меч і книга" (спільно з видавництвом Спілки Української Молоді „На Варті").

К. Петрус

ДУМИ ПІД НОВИЙ РІК

Дванадцята година ночі.

— Тік-так, тік-так, тік-так: летять секунди, хвилини, години, дні і ночі, тижні, місяці, роки, століття, епохи, ери...

Летять, щоб зникнути у безмежних просторах вічного Універсу...

Так пролетів і 1954-й рік: 365 днів, 5 годин, 46 хвилин і 48 секунд, або разом — три мільйони сто п'ятдесят п'ять тисяч і п'ятсот секунд!

Старий рік пролетів, мов той сон, і Новий Рік прилетів, мов той сон. А може й все життя це лише сон, ілюзія?

І пролетить воно, обтяжене нашими гріхами, політичною брехнею й брехливою політикою, блискучим міщанським животінням, блисками якогось полохливого марива, що наївні люди іменують його щастям, а на самому „кінці" цієї моторошної метушні маячить неминуча й невблаганна смерть! А потім розпад нашого тіла на його елементарні частини, а потім???

. . . .

„Ти вертаєш людей у зотліття і кажеш: верніться, діти людські: бо тисяча літ перед очима Твоїми, мов день вчорашній, що минув, і як одна сторожа вночі. Змітаєш їх геть; вони — як сон вранці..." Так колись писав древній псалміст Давид.

„Віки приходять над землею,
Летить за роком рік,
І тяжко стогне під брехнею
Нещасний чоловік!"

Бідний поет так до самої своєї смерти не пізнав змісту людського життя, над яким панує політична брехня й брехлива політика.

— Тік-так, тік-так, тік-так: на тлі безконечного й вічного всі конечні й тимчасові чинники рівні між собою. Мільярд віків і одна секунда — дві категорії одного й того ж часу.

Летить наша грішна земля навкруг сонця, а з нею летимо й ми, її „пасажири", — звідкіль, куди — ніхто не знає... Холодно в тому космічному просторі, де панує температура — 263 ступні!

„Холодно надворі,
І в душі холодно...
Ридають політичні дисонанси
[під вікном.
А розум наш стає вже
[гробаком,
Гнилим інтеліґентом
Із золотим позументом."

А скільки ви, добрий чоловіче, облетіли з землею навкруги сонця? Я вже почав 60-й круг, а ви? Де ви думаєте „злізати" з цього космічного „потягу"? До якої стації видали вам квиток? Будь ласка, не турбуйтесь, я квитків не перевіряю, а лише цікавлюсь... Ну, ну, двигайте далі, куди їдете, хай вам Бог допоможе доїхати.

А що ви робили, пане добродію, протягом свого короткого життя і протягом хоч би останнього року? Животіли, одружувалися й розводилися й знов одружувалися, щоб сіяти горе й нещастя, моральний бруд і естетичну гидоту, та й ще розводити цю патологію у якийсь романтичний культ і поезію! Жалюгідні істоти! Не можуть навести порядку в своїй власній голові, а збираються визволяти Рідний Край від таких же безбожників, як і самі!

А ви, дорогі слуги Божі, як прожили останній рік на оцій „каруселі"? Так, так, ми знаємо, що дорога ваша тяжка й терниста, але нехай не тривожиться серце ваше! Віруйте в Бога і в Христа віруйте... Знайте, що ви працюєте для вічних цінностей Духа Божого й людського, знайте, що ви працюєте для торжества Правди Христової над злом космосу, ідіть уперед — мета ваша благословенна, жертви ваші священні, життя ваше освячене Голготською перемогою над червоним драконом-змієм.

— Тік-так, тік-так, тік-так...

І підвів був один мудрець підсумки свого життя: чого він більше наробив у ньому — добра чи зла. І з'явилася перед очима його якась страшна потвора з людським обличчям, і простягла до нього свої страшні лапи, щоб обхопити його своїми обіймами... Мудрець від жаху закричав: „Хто ти є, страшна потворо, і хто міг тебе створити — мабуть сам Люципер?!" Страшна потвора усміхнулась і сказала: „Я є твоя душа!" Такий був сумний підсумок життя цього мудреця. А який підсумок, який „баланс" виведете ви, пане добродію? Яка потвора гляне на вас із вашого буденного життя? Що ви діяли протягом останнього року?

Нині все людство поділилося на два табори: на тих, що хрюкають і, як колись Ірод, хочуть перемогти Христову Правду й убити її, і на тих, які на „полях вифлеємських" стоять і слухають анґельські хори, що співають людям небесну пісню: „Слава в вишніх Богу, і на землі мир, і в чоловіках благовоління!"

ДО МОЇХ ДРУЗІВ І ЗЕМЛЯКІВ В АМЕРИЦІ

Після довгих років нашої спільної роботи, нашого скитання й поневіряння по таборах сталося так, що Ви, найближчі мої друзі, опинились у вільній великій Америці, а я у вільній привітливій Канаді.

Ви якось довідались, що мене навістила дуже тяжка хвороба, і коли я лежав у шпиталі. Ви закидали мене листами, запитами, Ви всі кинулись допомагати мені, хто як міг.

За Божою поміччю та за опікою моїх українських друзів я врятувався від смерти, вийшов уже з шпиталю і потроху вертаюсь до здоров'я й сил.

З найбільшою, найсердечнішою вдячністю до всіх Вас, зворушений Вашою рідною ласкою до мене — прошу Бога Милосердного, щоб Він обдарував Вас ласкою своєю і великими щедротами своїми.

Ваш вірний друг

Нестор Городовенко.

● 275 індіянських траперів в Мусоні, Онт. в Канаді мали першу нагоду в своєму житті бачити драматичну виставу, з якою завитала до них мандрівна театральна трупа. Грали „Святу Йоанну" Бернарда Шо. Індіянські глядачі гаряче оплескували кожну дію.

● Методистська Церква в ЗДА, яка нараховує 9 мільйонів вірних, має цього року збудувати рекордове число нових церков, коло 700, так, що на кожний день в році припадатимуть дві новозбудовані церкви.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Рівергеї, Н. Й.

Союзове віче.

Старанням Відділу 256 у Рівергед, Н. Й. відбулося Союзове віче у неділю, дня 19 грудня, ц. р., в церковній залі. На вічу промовляв організатор УНС п. Дмитро Білецький.

Члени вибрали п. Миколу Худяка, щоби відкрив віче і привітав п. Білецького. Шкода, що так мало людей зійшлося, бо втратили нагоду послухати цікаву інформаційну промову про початки і розширення Українського Народного Союзу.

Зараз по вічу відбувся вибір нового уряду на 1955 рік. Зборами проводив п. Худяк. До нового уряду були обрані одноголосно: Іван Павліковський, предсідник, Теодор Навроцький, заст. предс., Ольга Недошитко, секретарка, Василь Недошитко, касир. До Контролі вибрано: Миколу Худяка, Мих. Футерка і Фред. Недошитка.

Ню Йорк, Н. Й.

Річні збори Пласт-Приягу.

Словами глибокої пошани для пам'яті великого приятеля і добродія пластової молоді, Митрополита Андрея Шептицького, та закликом присутніх до вшанування 10-ліття Його смерти хвилиною мовчанки, розпочав голова кружка, д-р Богдан Левицький, річні загальні збори Пласт-Приягу в Ню Йорку. Збори відбулися дня 26 грудня м. р. в домівці нюйоркської пластової станиці.

Пласт - Прият, це організація старшого громадянства, родичів пластової молоді та прихильників пласту, що діє паралельно з Пластом та відограє ролю зв'язкового чинника між родичами, а пластовою організацією з одного боку, а широким громадянством з другої. Кружки Пласт-Приягу, які сьогодні працюють майже по всіх пластових осередках, мають на цілі популяризування ідей Пласту, як виховної системи, серед усіх прошарків нашого громадянства. Іде в першу чергу про те, щоб родичам звернути увагу на пластову організацію, як на найбільш пригожу, перевірену та признану форму позашкільного виховання дітей та молоді — зокрема у складних і загрозливих умовинах міського життя. Неменше важне для Пласт-Приягу й те, щоб в круг приятелів і добродіїв нашої молоді втягнути кожного, хто дорожиться нашим громадянським доростом та турбується народним майбутнім. Бо сьогоднішня пластова молодь — це завтрішні громадянські працівники і провідники, тому й належиться їм тепер помічна рука усієї нашої спільноти. Провід пласту ледве чи зможе виконати свої трудні і відповідальні виховні завдання, коли громадянство через кружки Пласт-Приягу не перейме на себе обов'язку подбати про матеріяльну базу для Пласту, про пластові оселі, доми, площі, виряд і друге.

Виявивши цілі Пласт-Приягу, голова д-р В. Левицький висловив жаль, що так багато батьків нюйоркської пластової молоді все ще остає по-за рямками організації, бо на 250 членів, що їх начислює кружок — майже половину - становлять громадяни - добродії, які дітей у Пласті не мають.

У формальній частині зборів, у якій президіювали проф. М. Лисогір, як голова, і п. В. Сушків — секретар, присутні вислухали звітів уступаючої старшини. Побіч дальшого фінансування розбудови оселі в Іст Четамі, Пласт-Прият в Ню Йорку оплачував в діловому році 1954 домівку для пластової станиці, видаткував на її прикрашення, бібліотеку, чищення, дав грошеву допомогу незаможним дітям на побут в таборі, слав пожертви на оселю в Арґентині, табір в Німеччині, Рідну Школу в Мюнхені — не забуваючи датками про УКК, СУА і др. У касовому звіті ці всі позиції доходять поважної суми дев'яти тисяч долярів.

Після живої дискусії над звітами, у якій на першу чергу висувалася справа популяризування ідеї Пласт-Приягу та придбання членства, о. Іван Ткачук здав звіт іменем Контрольної Комісії, а збори одноголосно уділили абсолюторію уступаючій старшині. Комісія Матка під проводом мґр. Л. Крушельницького (з пп. мґр. В. Захарчуком і Р. Крупкою), запропонувала листу нової управи, до якої у висліді голосування увійшли: д-р Богдан Левицький — голова, полк. Роман Долинський — містоголова, Петро Дармограй — секретар, Юрій Кузьмич — скарбник. Володим. Сидорак — кошова, реф. преси — Клявдія Олесницька, реф. імпрез — Богдан Боднар, реф. організ. — Пантелеймон Шуган, реф. господ. — Данило Мох. Контрольна Комісія: о. Іван Ткачук — голова, Богдан Соболта і Орест Клюфас — члени. До Ради Пласт. Оселі: пані Н. Білоус, О. Граб, М. Карпевич, панове Р. Долинський і В. Соболта.

Охота й готовість, з якою вибрані погоджувалися взяти на себе вложені зборами обов'язки в управі, вказує на чивучість ідеї Пласт-Приягу в громаді. Це зокрема треба підкреслити у відношенні до невдячної подекуди ролі „збірщиків", які в числі одинацяти зареєструвалися зараз-же на зборах. Пані Карпевич і Гаврилюк та панове О. Клюфас, Б. Левицький, Е. Новицький, М. Лисогір, О. Стефанишин, І. Гордюк, М. Савицький, С. Процьків, Ю. Кузьмич, є по словам голови д-ра Б. Левицького, дуже важливим набутком управи, а у біжучому році їх компетенції будуть значно поширені у напрямі розбудови членства організації.

У преліминарі буджету і пляні праці на рік 1955 треба підмітити ініціятиву бувшого скарбника кружка ц. Миколи Григорович та інж. О. Клюфас акції купна пластового дому в Ню Йорку. Побіч допомоги у дальшій розбудові оселі — збори поручили управі присвятити увагу цій справі, а п. Микола Григорович та інж. О. Кмофос задеклярували 100-долярові пожертви на започаткування збіркової акції купна пластового дому.

Клявдія Олесницька,
прес. реф.

Шікаґо, Ілл.

Перша Виставка Музею-Архіву.

Кілько з нас, що не пережили революції і національного зриву 1917/18 рр., справді основно перестудіювали цю добу? Сором сказати, але багато людей навіть середнього віку має досить мрачне поняття про наше так недавно минуле. А що доперва зовсім молоде покоління... Що раз більш зачинає бути таких, що зачинають історію свойого народу від себе самих.

Коли молодше покоління не пережило того, що старше має за собою, і не дуже цікаве вивчати, то одинокий ще спосіб — показати минуле. Показати пам'ятки.

Не багато залишилось і на рідних землях і тут за океаном. Та все ж дещо є. Є може більше, як хто думав би.

Доказом цього була перша виставка Музею-Архіву в Шікаґо, відкриття якої відбулося дня 11. грудня ц. р. в старій школі церкви св. о. Миколая.

Властиво, це не перший початок музейництва м. Шікаґо. Бо місто це має свій малий музей у недалекому Джолієт, в домі панства О. і А. Качанів. Коли одне подружжя могло зробити тільки для української культури, то чи ж не сором, що кількадесять тисячна громада досі так мало зробила.

Честь громадськости Шікаґо врятувала трійка ентузіястів музейництва, що зачала свою працю над збиранням пам'яток уже два роки тому. Пп. проф. Ю. Каменецький, О. Городиський і О. Ганкевич показали, що при добрій волі можна зробити дуже багато. Улаштована ними, і силами заснованого за їх почином Т-ва „Український Музей - Архів м. Шікаґо", виставка частини збірок є справді великим досягненням. Просто не хочеться вірити, що вдалось зібрати такі цінні експонати.

Велика заля старої школи вся заповнена експонатами. Переважає, вправді, преса, книжка, фотографія, медалі (особливо вартісний гарно упорядкований монтаж світлин п. П. Олексієнка) та це, що бачимо і так переходить сподівання. Отак мимоходом згадаємо, що важко б повірити, коли б не побачити у купі понад десяток часописів і журналів, що виходили в Шікаґо українською мовою.

Думаємо, що. кожний наш земляк, до якого дійшла вістка про цю скромну виставку, здавав собі справу, що групка ентузіястів не покаже йому таких чудес, які можна оглянути в амерриканських музеях. Та все ж ініціятори показали тільки, що так на відкритті виставки, як і пізніше, повинно було з'явитись більше наших громадян, що обидились би, коли б їм закинути, що не мають зрозуміння для справ української культури, і в той спосіб задокументувати свою піддержку горстці ентузіястів.

На жаль, голова кураторії музею д-р М. Сіменович та голова Управи проф. Ю. Каменецький говорили про свої великі задуми, зв'язані з тим почином, ледве перед кількома десятками людей.

Може ідея не дійшла ще до всіх, яким повинна бути на серці. Та віримо, що сотні наших громадян, так старшої як і нової іміґрації, подадуть ініціяторам великого почину дружню руку і небаром і свої і чужі матимуть змогу вивчати і подивляти нашу культуру в ново здвигненому Українському Музеї - Архіві м. Шикаґо.

М. Б.

Танковий Вечір Оленки Гердан.

З-поміж різних імпрез, які кожного тижня проходять в Шікаґо, Вечір Танків Оленки Ґердан, в неділю 5 грудня м. р. був імпрезою особливо ориґінальною і новою.

Оленка Гердан сама компонує танки на народних мотивах, сама їх виконує, надаючи чару і мистецького оформлення.

В програму Вечора ввійшли танки, які можна поділити на групи: психологічні, чужі мотиви і побутові. До першої входять такі як „Плач Ярославни", „Дорога", „Колискова", „Радість". — До другої: Римський фонтан. До третьої: Метелиця, Козачок, Шумка і Гуцулка.

В усіх танках учасники глибоко переживають з авторкою кожну її креацію. В Плачі Ярославни трагедія княгині, чоловік якої, кн. Ігор, в полоні у половців. Вона, щоб визволити його з полону, просить сили природи, сонце, місяць, вітер і Дніпро допомогти їй визволити її чоловіка. — В „Дорозі" по мистецьки змальована боротьба людини на життєвім шляху і радість з перемоги. В „Колисковій" переживаєте турботи і радість матері, що вколисує до сну свою дитину.

Останні побутові, ориґінально побудовані на народних мотивах викликали найбільше захоплення, бо промовляли найбільше до душі і серця і їх авторка виконала з питомим собі темпераментом.

Загально оцінюючи креації Оленки Гердан, треба підчеркнути, що вони призначені для вдумчивої публіки, що в танку шукає глибшої думки переживань, а не тільки зорових ефектів.

В технічній сторінці авторка вложила багато помисловости. Заповідач перед кожним танком подавав не тільки його назву, але і короткий зміст. Це давало можливість публіці розуміти кожний рух танку та переживати його з авторкою. — Добре був придуманий виступ піяніста та декляматорів між поодинокими точками. Але для чужинців, це був зайво втрачений час. Коли числити в таких Вечорах на чужинецьку публіку, було б доцільно лучити тільки танок і музику, елементи для всіх зрозумілі.

Публіка цим разом дописала. Велика авдиторія школи О. О. Василіян була переповнена. Всі виходили із вдоволенням, що пережили рідкі в нас вечорі мистецької насолоди.

юк

Фінікс, Арізона

Поширюємо правду про Україну.

24-го грудня Американський Свят Вечір для міста Фінікс в Арізона, був Українським Днем. Почався він виступом молодої талановитої співачки, Алли Грибенюк, яка проспівала українські колядки: „Ой видить Бог", „Небо і Земля", „Добрий Вечір", „По Всьому Світі" та „Дивная Новина".

Алла відспівала коляди українською мовою з вступними поясненнями до кожної коляди в англійській мові. Вечором американський хор виконав через Телевізію українську колядку „Щедрик" в англійській мові, з вступним поясненням, що це є українська коляда.

В наслідок попередніх заходів Управи Народного Дому в редакції місцевої газети про вміщення матеріялів про Україну, стейтова газета „Арізона Републік" вмістила святочну статтю про Україну, де автор Юліян Де Вріз нагадав американському народові про той добробут та вільність життя на землі Вашинґтона і про страшну убогість і терор під диктатурою комунізму, де така багата природно українська земля, яку так жорстоко використовує комунізм, не залишаючи майже нічого для украін. населення. Голод, злидні і терор панує на просторах багатого краю. Населення мільйонами висилається в нелюдських умовинах на північ або до концтаборів. Основним бажанням українського народу є бути вільними і в своїй незалежній державі і що ці бажання є такі великі, що майже не знайдеться такого українця, який би пошкодував свого життя за українську державність.

Так пише американець.

Ан. Вдовиченко,
голова УНДому.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

В східніх районах СССР, в Казахській ССР і в Алтайському краю живуть і працюють сотні дрогобичан, які „виявили бажання переселитися туди напостійно", — оповідає радіо Дрогобич. Так під виглядом добровільности тисячі українців примусово змушені їхати на тяжку працю, щоб здобувати нові прибутки державі.

В наступному році підприємства промислової коперації на Україні випускатимуть близько 60 видів нових виробів. Серед них товари, потрібні в хатньому господарстві, кухонні меблі, шафки для посуду і харчів, комбіновані м'ясорубки з набором різних ножів, печі-„чудо", посуд з мистецької кераміки, тюльові ґардини, дитячі нікльовані ліжка з сіткою, дитячі ровери та іграшки. Про випуск цих речей, як про велике досягнення, голосить радіо Київ. Тим часом про нестаток таких речей на Заході нема й мови.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Спорт

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

ТРИЗУБ У НАСТУПІ

В першу неділю січня почалась в пенсилвенській Лізі друга рунда мистецьких гор I. Дивізії, в якій бере участь наша симпатична дружина. Тризубові залишились до розіграння з першої рунди одинокі змагання з Литтл Клаб-ом, який претендує на мистця цієї дивізії. У відбутих восьми грах наші добули 11 точок, а втратили 5, в двох програних і одній нерішеній.

Перші змагання другої рунди виграв Тризуб із Лайтгавзом воковером (1:0) тому, що противник не явився до гри. (Попередні змагання з ним виграв Тризуб 4:0). Другі з черги змагання з Аллентавн на виїзді вирішили наші у свою користь з рахунком 2:0 (0:0). Ворота стрілив Чернявський. Гра велась на розмоклому грищі з легкою перевагою Тризубівців, серед яких цим разом бракувало Королика і Пруньки.

Стан табелі після цих недільних змагань виглядає ось так:

Наз. кл.	гор	точ.	від. в.
1. Рідінґ	10	16:4	28:8
2. Ерцґебірґе	11	16:6	26:11
3. **Тризуб**	10	15:5	25:16
4. Делпарк	11	14:8	30:26
5. Литтл Клаб	7	13:1	27:7
6. Аллентавн	10	7:13	19:17
7. Блю Беллс	9	6:12	9:37
8. Пассон	10	5:15	22:27
9. Ганґерісне	10	4:16	20:50
10. Лайтгавз	10	2:18	19:33

П. К.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

СІЧ — С. К. ЕКСТЕНШЕН 0:0.

Елизабет, 9 січня. — Склад Січі: Гевка, Лютак, Панкевич, О. Голюка, Олинець, Клоків, Ю. Голюка, Арндт, Вітюк, Маркусь, Маланчук, Понось, Павлюк, без хворого Федишина.

Відношення корнерів 9:2 в користь Січі.

Розмокле грище утруднювало гру цих важних змагань, стейтового фіналу за Чашу Аматорів Америки. Перша півгра, в якій противник накинув некорисну Січі гру горою була рівнорядна. Зате в другій Січ перебрала ініціятиву і переважала, коли застосувала гру низом. Тоді противник вміло боронився і обмежувався до випадів, а останніх 20 хвилин грав наявно на час (на авти), щоб тільки вдержати вислід. В цьому часі гарний стріл Арндта, що виглядав на певні ворота, відбивається від стовпа.

Через темряву не продовжено гри мимо нерішеної, зате мають відбутися рішальні змагання цих двох клюбів 23 січня в Трентоні.

На вирізнення заслуговують Вітюк і Маркусь в нападі та Лютак і Олинець в дефензиві.

На наступну неділю Січ грає на своєму грищі проти Польських Соколів за Чашу Стейту Ню Джерзі.

В. К.

УКРАЇНСЬКА РІЗДВЯНА ПЕРЕДАЧА „РАДІО ВИЗВОЛЕННЯ".

З нагоди Різдва Христового (7 січня), Український Відділ „Радіо Визволення" передав окрему програму, присвячену цьому великому торжеству.

В програму ввійшли статті, які підчеркнули, що в Радянському Союзі правдивих церков в повному розумінні слова немає. Законно існує тільки одна церква, що є знаряддям влади і яка своїм духом є фактично антихристиянська. Також передано статтю одної українки, що колись жила в Совєтській Україні, а тепер знаходиться на Заході. У своїй статті вона споминає, як то вона в Совєтській Україні святкувала Різдво крадькома, боячись репресій з боку безбожницького режиму, який жорстоко боровся проти релігії в народі. Натомість, тепер, у вільному світі, вона може гідно відзначити день народження Сина Божого. Там де панує свобода, Різдво родинне свято, повне глибокого духовного-релігійного змісту. В церквах відправляються різдвяні Богослуження. Лунає коляда. Родина засідає до святочного стола, до традиційної трапези, без страху.

Закінчує вона словами:

„Я надіюсь, що недалекий той день, коли на нашій Батьківщині Різдво Христове знову стане днем свобідного і загального празднування".

Передачі „Радіо Визволення" в українській мові передаються щоденно впродовж 12 годин. Кожна програма повторюється 36 разів. Перша передача йде на етер в 3-ій годині рано за київським часом (8-ій годині вечора попереднього дня за нюйоркським часом).

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

Загальні збори Союзу Українських Філателістів

Дня 26 грудня 1954 р. в Ню Йорку відбулись звичайні загальні збори Союзу Українських Філателістів, якими керувала президія в складі: мґр. Вас. Жовнір, голова, та Р. Соболь — секретар. Після зачитання протоколу останніх загальних зборів з 15 травня 1952 р. та зложення звіту заступником голови Яр. Петешом, який ще перед зборами 1 листопада виготовив й розіслав обширний звіт-обіжник ч. 5 на 30 стор. всьому членству в світі й разом з д-ром Котиком та Мир. Михайловим були душею Союзу (обраний голова Рудольф Мартинюк, по причині недуги, був відтягнений від праці ще з грудня 1953). Дискусія закінчилася уділенням абсолюторії та затвердженням змін статуту й правильника Союзу, як також наміченням пляну праці на будуче й затвердженням бюджету. Членство з признанням стверджувало появу одинокого в світі органу української філателії, „Філателіста", де крім оригінальних статтей, клішів та знимок, дуже корисно для пропаґування української справи у світі, містили й в англійській мові вістки й розвідки з ділянки української філателії. Орган Союзу в оригінальному числі гідно відмітив 700-ліття українського Львова, а з нагоди 300-ліття Переяславської угоди України з Москвою випустив серію значків та коверти з надруком їх в бльочку, які із відповідною англомовною інформацією про 300-літню боротьбу України з Москвою за волю й державну незалежність, розіслано всім членам Об'єднаних Націй та членам американського Конгресу. УККА використовує ту коверту в своїм листуванню з американцями та платниками Народного Фонду.

Обрано таку нову управу СУФ-у: голова д-р Евген Котик; заст. голови ред. Ів. Світ; секретар Яр. Петеш; фінансовий реф. мґр. Вал. Савчак; реф. виміни Ів. Булат; реф. організаційний і зв'язків, мґр. Вас. Жовнір; реф. колекцій Ад. Карпюк; заступники: П. Ференц та Мик. Яцик. Контрольна Комісія: голова д-р Олек. Сидоряк, заст. гол. д-р Ром. Авдиковський, секретар доц. Лев Попович, заступники: Зен. Осінчук та Вол. Коверко. Суд: голова доц. д-р Юрій Фединський, заст. гол. інж. Ром. Загайкевич, секретар д-р Ол. Соколишин, заступники Матв. Чолій та Юрій Яцусь. Опісля на вечірці при чаю заслухано доповіді д-ра Е. Котика про оцінку чужинцями укр. пошт. марки та спомин ред. Ів. Світа про укр. філателію. Атракцією вечора була оригінальна виставка українських пошт. марок з округи Одеси 1918/19 рр. д-ра Е. Котика, члина кількох амер. філ. тов., якого за це нагороджено в Шікаґо літом 1945 р. золотою медалею та грамотою.

Д-р Ол. Соколишин.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ОЗОНЕ ПАРК, Н. Й. — Т-во Вільна Україна відд. 200, повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 15. січня 1955 р., о год. 7:30 веч., в залі Укр. Горож. Клюбу, 9120 — 95 Евеню. Озон Парк. Проситься всіх членів прибути вислухати звітів з цілорічного діловодства урядників і контрольної комісії. Також буде вибір урядників на 1955 рік. Всі члени обов'язково повинні явитись на річних зборах. — В. Балук, предс.; Є. Паращук, кас.; В. Ворґуль, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Т-во Запорозька Січ відд. 388, повідомляє членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16-го січня, точно о 1 год. попол., в У. Н. Домі. Просимо членів численно прибути, буде звіт контролі і вибір нового уряду. На зборах проситься вплатити вкладки. — Т. Весоловський, предс.; В. Паньків, кас.; Є. Воловняк, скр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Відділ 140 повідомляє всіх членів, що збори відбудуться в неділю, 16. січня 1955 р., в залі церковній, зараз по великій Службі Божій, 11:45, 526 Вест Раєн Евеню. Є важні справи до полагодження, як рівнож дібрати уряд, бо на річних зборах повного уряду не вибрано. Тому обов'язком всіх членів бути на цих зборах. Проситься вирівняти свої залеглості. — М. Терлецький, предс.; І. Кравець, секр.-кас.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Б-во св. о. Николая відд. 175 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16-го січня, 1955, о год. 1-ій попол., в У. Н. Домі 4655 Мартин вул. Проситься членів прибути, є багато важних справ до вирішення. Пригадується довгуючим членам вирівняти свої залеглості, щоб оминути суспенди. — С. Пелех, предс.; В. Білінський, кас.; І, В. Іванчук, фін. секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 16-мільйонового майна УНСоюзу.

Посмертні Згадки

МИХАЙЛО СОСНОВСЬКИЙ, довголітній член Б-ва Згода, відділ 20 УНСоюзу в Гемтремк, як чесний урядник цього відділу в минулих літах, упокоївся 27-го грудня 1954 р. Уродився 27. вересня 1892 р., в селі Таврів, повіт Бережани, Галичина. Приїхав до Америки 1910 р. Полишив в смутку дружину Катерину, сина Василя, дочку Анну, зятя, невістку і внучку, брата Олексу, сестру Иоанну, Маму і дві сестри в риднім краю. Похорон відбувся 30-го грудня з погреб. заведення при участи Рідні, Членів та Знайомих до церкви Пресв. Діви Марії, а з церкви на Mt. Olivet цвинтар де похоронено Покійного. — В. И. П.!

А. Трин, секр.

Д-р АНДРІЙ БОРАК, член Б-ва св. Володимира, відд. 130 У. Н. Союзу в Ню Йорку, упокоївся в Бозі по короткій недузі 31 грудня 1954 р. Покійний народився 1888 р. в селі Черняхівцях, пов. Збараж, Західня Україна. Залишив у глибокім смутку дружину Марію і двох братів Івана і Василя. Похорон відбувся у вівторок о год. 2. попол. з погребового заведення П. Яреми, 129 E. 7th St., N.Y.C., до церкви св. Юра, а відтак на цвинтар Кальварія. Покійний був теж членом відд. 204 У. Н. С. — В. И. П.!

Гр. Лучанко, секр.

ПОДЯКА

Оцим складаємо наше признання і найщирішу подяку Вп. Пані **Люсі Барвінок-Карабіневич** за авторство сценічної картини **„Свят-Вечір в Україні"**, та за її посвяту і труди для мистецького оформлення двох сценічних картин.

Управа Українського Золотого Хреста Відділ 18 в Рачестер.

ТАРЗАН, ч. 3393. До спелюнки.

3393

THE PIRATE CARAVAN, NOW, WITH THE UNCONSCIOUS TARZAN TRUSSED UP AND LOADED INTO THE WAGON, RESUMED ITS TREK TO THE HILLS.

HARD-LUCK HARRIGAN TRIED TO QUELL HIS SINKING FEELING. "THE JUNGLE MAN DON'T MEAN NO HARM," HE SNIVELED. RAMBUL SHOT HIM A FIERCE SCOWL.

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

THE CARAVAN ASCENDED A ROCKY SLOPE. BEFORE THEM, HIGH ON A CRAG, A SIGNAL LIGHT FLARED--THE BANDITS' LAIR LAY AHEAD!

Тепер караван піратів із зв'язаним і заладованим до воза непритомним Тарзаном продовжував свою подорож до гір.

Невдаха Герріґен пробував приглушити свої думки. — Людина з джунґлів не думала вам пошкодити, — пхинькав він, — Рамбул кинув на нього несамовито сердитий погляд.

Караван в'їздив на скелястий косогір. Перед ним, високо на скелі, спалахував світляний сигнал. Бандитське лігво лежало перед ними!